

ANALIZA

RAZVOJNIH MOŽNOSTI V SREDNJEROČNEM OBDOBJU 1981–1985

VSEBINA

- I. Ocena stanja in dosedanjega razvoja z nerešenimi problemi
- II. Program naložb po letih
- III. Izhodišča in predpostavke
- IV. Cilji, naloge in elementi
- V. Varstvo kmetijskih zemljišč
- VI. Kmetijsko prostorsko-ureditvene operacije
- VII. Agrarna operacija po KS
- VIII. Druge naloge

I. Ocena stanja in dosedanjega razvoja z nerešenimi problemi

Kmetijska zemljiška skupnost je samoupravna skupnost kmetijskih, živilskih in gozdno-gospodarskih organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti in občine ter tistih samoupravnih organizacij in skupnosti, ki so zaradi svoje dejavnosti neposredno zainteresirane za rabo zemljišč v kmetijske namene ter za njihovo varstvo. Ustanovljena je za območje občine Ljubljana-Šiška. Po zakonu o kmetijskih zemljiščih, na podlagi katerega je ustanovljena, je nosilec kmetijske zemljiške politike v občini.

Njene naloge določajo predvsem:

- zakon o kmetijskih zemljiščih,
- zakon o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev (kmetij),
- zakon o preživitinskem varstvu kmetov,
- družbeni plani SR Slovenije, mesta Ljubljane in občine Ljubljana-Šiška.

Te njene naloge pa ne pomenijo niti uresničevanje svobodne menjave dela, ki je temeljna značilnost SIS v družbenih in gospodarskih dejavnostih, kjer delovanje tržnih zakonitosti ne more biti edina podlaga za usklajevanje dela in potreb in za vrednotenje delovnih uspehov, niti zadovoljevanje določenih osebnih in skupnih potreb delavcev in drugih delovnih ljudi na način solidarnosti ali vzajemnosti ali skupno stopanje v razmerja z organizacijami združenega dela ter z drugimi organizacijami ali skupnostmi, ki jim lahko nudijo potrebne storitve.

V občini Ljubljana-Šiška je vseh zemljišč 15.602 ha.

Po katastru so ta zemljišča razvrščena (1979):

Kultura	Skupne površine ha	Družbene površine ha	Zasebne površine ha
1. Njive in vrtovi	3.177	897	2.280
2. Sadovnjaki	307	10	297
3. Travniki	2.335	381	1.954
4. Pašniki	493	113	380
5. Ribniki	3	2	1
6. Trstičja, močvirja	11	1	10
7. Gozdna zemljišča	7.783	1.182	6.601
8. Nerodovitna zemljišča	1.493	1.029	464
SKUPAJ	15.602	3.615	11.987
Obdelovalne površ. (1–3)	5.819	1.288	4.531
Kmetijske površine (1–6)	6.326	1.404	4.922
Rodovitne površine (do 7)	14.109	2.586	11.523

Značilnosti občine Ljubljana-Šiška so:

— občina ima istočasno mestni in podeželski značaj, kar ima za posledico prepletanje mestnih interesov s kmetijskimi interesi ohranjanja in obdelovanja kmetijskih zemljišč,

— pomemben delež družbenega sektorja kmetijstva,

— prevladajoči obseg zasebnega sektorja kmetijstva, kjer se prepletajo čiste kmetije, mešane kmetije in kmetijska zemljišča v lastni neketov,

— tipična je reliefna pestrost in členitev kmetijskih zemljišč, tako imamo na območju občine nižinska in višinska kmetijska območja.

Kmetijsko zemljišče je osnovno delovno sredstvo, ki ima to lastnost, da ga ni mogoče povečati. Zato je vsa kmetijska dejavnost omejena. Kmetijski prostor moramo zaradi tega uporabljati smotno in racionalno. Vse potrebe po zemlji za nekmetijske namene je potrebno obravnavati s stališča, da je vsako odtujevanje zemlje iz kmetijstva praktično vzeto nepovratno. Razen tega se iz leta v leto povečujejo gozdne in nerodovite površine na račun kmetijskih površin. Letno se za urbanizacijo odvzame 312 ha v glavnem boljših kmetijskih zemljišč, kar pomeni da bo do leta 1985 odvzetih nadaljnjih 1.560 ha, do leta 2000 pa ca. 4.700 ha.

Kmetijske zemljiške skupnosti so skladno z določbami zakona o kmetijskih zemljiščih iz leta 1973 sprejemale letne in dolgoročne plane. Uveljavilo se je le letno programiranje dela za posamezno leto. Za to obdobje je značilno, da se je delovanje Kmetijske zemljiške skupnosti šele začelo in da so delo spremljale začetne težave, nejasnosti in nerazumevanje njene družbene vloge.

Novi oziroma dopolnjeni zakon o kmetijskih zemljiščih, ki je začel veljati februarja 1979 je Kmetijskim zemljiškim skupnostim naložil več novih nalog in pristojnosti, nekatere od prejšnjih pa natančneje opredelil. Ena od novih določb tega zakona v zvezi s planiranjem je, da Kmetijska zemljiška skupnost »zaradi usklajevanja in usmerjanja svojih in širših družbenih interesov glede pravilne rabe kmetijskih zemljišč in uresničevanja drugih svojih nalog sprejema v skladu s sistemom družbenega planiranja dolgoročne, srednjeročne in letne plane.

Od nalog, ki jih nalaga omenjena zakonodaja, doslej še nista bili uresničeni predvsem tile važni nalogi:

— sprejet ni bil prostorski plan oziroma urbanistični program ni bil usklajen z določbami 10. člena zakona o kmetijskih zemljiščih,

— kmetijska zemljišča družbene lastnine niso bila prenešana v celoti v kmetijski zemljiški sklad.

Predvsem prva naloga je eden od pogojev za uspešno delo Kmetijske zemljiške skupnosti v srednjeročnem obdobju.

Med osnovne pogoje za normalno in uspešno delo spadajo tudi finančna sredstva. Kmetijsko zemljiški skupnosti služi kot vir prihodkov v glavnem odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskih in gozdarskih zemljišč, ki so jo investitorji dolžni plačati pred izdajo gradbenega dovoljenja, v manjši meri pa sredstva, ki jih dobi s prodajo, prenosom ali zakupom kmetijskih zemljišč kmetijskega sklada. Zbrana sredstva sme porabiti le za realizacijo z zakonom opredeljenih nalog.

Sredstva, ki jih je Kmetijska zemljiška skupnost zbrala v sedanjem srednjeročnem obdobju, zaradi objek-